

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

รายงานผลการพิจารณาของคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัย

แบบรายงานผลการพิจารณาจริยธรรมการวิจัย

คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

1. ชื่อวิทยานิพนธ์

ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์ (ภาษาไทย) ผลของกระบวนการเรียนรู้โดยวิธีสตอรี่ไลน์ต่อความรู้ เจตคติ และ ความตั้งใจในการตรวจคัดกรองโรคโลหิตจางธาลัสซีเมียในนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น

ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์ (English) EFFECTS OF LEARNING PROCESS BY THE STORYLINE METHOD ON KNOWLEDGE, ATTITUDE AND INTENTION OF THALASSEMIA SCREENING TEST AMONG LOWER SECONDARY SCHOOL STUDENTS

2. ชื่อนิติ นามบรรณานุกรม

รหัสประจำตัวนิติ 51910124

หลักสูตร พยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชา การพยาบาลเวชปฏิบัติชุมชน คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

☒ ภาคปกติ

☐ ภาคพิเศษ

3. ผลการพิจารณาของคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัย

คณะกรรมการจริยธรรมการวิจัย ได้พิจารณารายละเอียดวิทยานิพนธ์ เรื่องดังกล่าวข้างต้นแล้ว ในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับ

- 1) การเคารพในศักดิ์ศรี และสิทธิของมนุษย์ที่ใช้เป็นตัวอย่างการวิจัย
- 2) วิธีการที่เหมาะสมในการได้รับความยินยอมจากกลุ่มตัวอย่างก่อนเข้าร่วมโครงการวิจัย (Informed consent) รวมทั้งการปกป้องสิทธิประโยชน์และรักษาความลับของกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย
- 3) การดำเนินการวิจัยอย่างเหมาะสม เพื่อไม่ก่อความเสียหายต่อสิ่งที่ศึกษาวิจัยไม่ว่าจะเป็นสิ่งที่มีชีวิต หรือไม่มีชีวิต

คณะกรรมการจริยธรรมการวิจัย มีมติเห็นชอบ ดังนี้

(✓) รับรองโครงการวิจัย (Approval)

() ไม่รับรอง (Not Approval)

4) ช่วงระยะเวลาในการเก็บข้อมูล วันที่ 1 มกราคม 2554 ถึงวันที่ 28 กุมภาพันธ์ 2554

4. วันที่ให้การรับรอง: 23 เดือน ธันวาคม พ.ศ. 2553

ลงนาม.....

(รองศาสตราจารย์ ดร.นุจรี ไชยมงคล)

ประธานคณะกรรมการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยระดับบัณฑิตศึกษา

คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

ภาคผนวก ข

รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิในการตรวจสอบเครื่องมือ

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือ

1. นายแพทย์เกศดา จันทร์สว่าง	ผู้เชี่ยวชาญโรคเกี่ยวกับเม็ดเลือด
โรงพยาบาลศูนย์ ชลบุรี
2. รองศาสตราจารย์ ดร. สุธิ ทองวิเชียร	คณะพยาบาลศาสตร์
มหาวิทยาลัยอีสเทิร์นเอเซีย
3. อาจารย์พัชรินทร์ พูลทวี	คณะพยาบาลศาสตร์
มหาวิทยาลัยบูรพา

ภาคผนวก ค

ใบยินยอมเข้าร่วมการวิจัย/ ข้อมูลสำหรับผู้เข้าร่วมการวิจัย

ใบยินยอมเข้าร่วมการวิจัย

หัวข้อวิทยานิพนธ์ เรื่องผลของกระบวนการเรียนรู้โดยวิธีสตอรี่ไลน์ต่อความรู้ เจตคติ และความตั้งใจ ในการตรวจคัดกรองโรคโลหิตจางธาลัสซีเมียในนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น

วันให้คำยินยอม วันที่เดือน.....พ.ศ.

ก่อนที่จะลงนามในใบยินยอมเข้าร่วมการวิจัยนี้ ข้าพเจ้าได้รับการอธิบายจากผู้วิจัยถึงวัตถุประสงค์ของการวิจัย วิธีการวิจัย ประโยชน์ที่จะเกิดขึ้นจากการวิจัยอย่างละเอียดและมีความเข้าใจดีแล้ว ข้าพเจ้ายินดีเข้าร่วมโครงการวิจัยนี้ด้วยความสมัครใจ และข้าพเจ้ามีสิทธิที่จะบอกเลิกการเข้าร่วมในโครงการวิจัยนี้เมื่อใดก็ได้และการบอกเลิกการเข้าร่วมการวิจัยนี้จะไม่มีผลกระทบใดๆต่อข้าพเจ้า

ผู้วิจัยรับรองว่าจะตอบคำถามต่างๆ ที่ข้าพเจ้าสงสัยด้วยความเต็มใจไม่ปิดบัง ซ่อนเร้นจนข้าพเจ้าพอใจ ข้อมูลเฉพาะเกี่ยวกับตัวข้าพเจ้าจะถูกเก็บเป็นความลับและจะเปิดเผยในภาพรวมที่เป็นการสรุปผลการวิจัย

ข้าพเจ้าได้อ่านข้อความข้างต้นแล้วและมีความเข้าใจดีทุกประการและได้ลงนามในใบยินยอมนี้ด้วยความเต็มใจ

ลงนาม.....ผู้ยินยอม

(.....)

ลงนาม.....พยาน

(.....)

ลงนาม.....ผู้ทำวิจัย

(นางรวิสุดา บานเย็น)

ข้อมูลสำหรับผู้เข้าร่วมในการวิจัย(กลุ่มทดลอง)

การวิจัยเรื่อง ผลของกระบวนการเรียนรู้โดยวิธีสตอรีไลน์ต่อความรู้ เจตคติ และความตั้งใจ ในการตรวจคัดกรองโรคโลหิตจางธาลัสซีเมียในนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น

เรียน ท่านผู้ที่เข้าที่ร่วมในการวิจัยครั้งนี้

ท่านเป็นบุคคลหนึ่งที่ได้รับการสุ่มเลือกให้เข้าร่วมในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ เนื่องจากในปัจจุบัน พบว่า โรคโลหิตจางธาลัสซีเมียเป็นปัญหาโรคเลือดที่สำคัญอันดับหนึ่งของประเทศ ขณะนี้พบประชากรไทยที่เป็นพาหะของโรคมีมากถึงร้อยละ 30-40 หรือประมาณ 18-24 ล้านคน ผู้ป่วยโรคโลหิตจางธาลัสซีเมียชนิดรุนแรงจะต้องเข้ารับการรักษาตลอดอายุขัย ซึ่งรัฐบาลจะต้องสูญเสียค่าใช้จ่ายในการรักษาพยาบาลประมาณปีละ 5,000 ถึง 6,000 ล้านบาท เนื่องจากส่งผลกระทบต่อผู้ป่วยและญาติด้านร่างกาย และจิตใจ ภาระค่าใช้จ่ายในการรักษาพยาบาลของครอบครัว รวมถึงอุปสรรคต่าง ๆ ในการดำรงชีวิตอยู่ร่วมกันในสังคมของผู้ป่วย

ผู้วิจัยจึงได้บูรณาการความรู้เกี่ยวกับโรคโลหิตจางธาลัสซีเมียและวิธีการเรียนรู้แบบสตอรีไลน์ในนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาชั้นปีที่ 3 โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาผลของกระบวนการเรียนรู้โดยวิธีสตอรีไลน์ต่อการสร้างความรู้ เจตคติในการตรวจคัดกรองโรคโลหิตจางธาลัสซีเมีย และความตั้งใจในการตรวจคัดกรองโรคโลหิตจางธาลัสซีเมียโดยท่านจะได้รับความรู้เกี่ยวกับโรคโลหิตจางธาลัสซีเมีย สถานการณ์และอันตรายของโรคโลหิตจางธาลัสซีเมีย การถ่ายทอดทางพันธุกรรม ผลกระทบที่เกิดจากการป่วยด้วยโรคโลหิตจางธาลัสซีเมีย ซึ่งจะเป็แนวทางวางแผนการมีครอบครัวด้านการควบคุมและป้องกันโรคโลหิตจางธาลัสซีเมีย

ระยะเวลาที่ดำเนินกิจกรรมจำนวน 5 วัน โดยก่อนดำเนินกิจกรรม และหลังการดำเนินกิจกรรม ท่านจะได้ตอบแบบประเมินเกี่ยวกับความรู้ เจตคติและความตั้งใจในการตรวจคัดกรองโรคโลหิตจางธาลัสซีเมีย และข้อมูลของท่านจะถูกเก็บรักษาไว้เป็นความลับใช้เพื่อรายงานผลการวิจัยในภาพรวมเท่านั้น ในการดำเนินการนี้ ท่านไม่ต้องเสียค่าใช้จ่ายใด ๆ หากท่านมีปัญหาหรือข้อสงสัยประการใด สามารถสอบถามได้โดยตรงจากผู้วิจัยที่ไปร่วมเก็บรวบรวมข้อมูลในวันที่ทำการเก็บรวบรวมข้อมูล หรือสามารถติดต่อสอบถามได้ตลอดเวลาที่ นางวิสุดา บานเย็น โทรศัพท์ 081-2976-955 หรือ อาจารย์ที่ปรึกษารองศาสตราจารย์ ดร.สุวรรณา จันทร์ประเสริฐ 085-0857-210

ผู้วิจัยขอขอบคุณท่านเป็นอย่างยิ่ง ในความร่วมมือการวิจัยครั้งนี้

(นางวิสุดา บานเย็น) ผู้วิจัย

ข้อมูลสำหรับผู้เข้าร่วมในการวิจัย (กลุ่มควบคุม)

การวิจัยเรื่อง ผลของกระบวนการเรียนรู้โดยวิธีสตอรีไลน์ต่อความรู้ เจตคติ และความตั้งใจ ในการตรวจคัดกรองโรคโลหิตจางธาลัสซีเมียในนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น

เรียน ท่านผู้ที่เข้าที่ร่วมในการวิจัยครั้งนี้

ท่านเป็นบุคคลหนึ่งที่ได้รับการสุ่มเลือกให้เข้าร่วมในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ เนื่องจากในปัจจุบัน พบว่า โรคโลหิตจางธาลัสซีเมียเป็นปัญหาโรคเลือดที่สำคัญอันดับหนึ่งของประเทศ ขณะนี้พบประชากรไทยที่เป็นพาหะของโรคมีมากถึงร้อยละ 30-40 หรือประมาณ 18-24 ล้านคน ผู้ป่วยโรคโลหิตจางธาลัสซีเมียชนิดรุนแรงจะต้องเข้ารับการรักษาดลอดอายุขัย ซึ่งรัฐบาลจะต้องสูญเสียค่าใช้จ่ายในการรักษาพยาบาลประมาณปีละ 5,000 ถึง 6,000 ล้านบาท เนื่องจากเป็นโรคเรื้อรังที่มีโอกาสรักษาให้หายขาดได้น้อย และจะส่งผลกระทบต่อผู้ป่วยและญาติด้านร่างกายและจิตใจ ภาระค่าใช้จ่ายในการรักษาพยาบาลของครอบครัว รวมถึงอุปสรรคต่างๆ ในการศึกษา การประกอบอาชีพการงาน และการดำรงชีวิตอยู่ร่วมในสังคมของผู้ป่วย เมื่อท่านได้ตัดสินใจเข้าร่วมในการศึกษาครั้งนี้ ท่านจะได้ตอบแบบประเมินเกี่ยวกับความรู้ เจตคติและความตั้งใจในการตรวจคัดกรองโรคโลหิตจางธาลัสซีเมีย และข้อมูลของท่านจะถูกเก็บรักษาไว้เป็นความลับใช้เพื่อรายงานผลการวิจัยในภาพรวมเท่านั้น ในการดำเนินการนี้ ท่านไม่ต้องเสียค่าใช้จ่ายใด ๆ กลุ่มตัวอย่างสามารถออกจากการวิจัยได้โดยไม่ต้องบอกเหตุผล โดยไม่มีผลกระทบใด ๆ ต่อการเรียน และคะแนนการสอบของท่าน

หลังจากเสร็จสิ้นกิจกรรม ท่านจะได้รับความรู้เกี่ยวกับโรคโลหิตจางธาลัสซีเมีย สถานการณ์และอันตรายของโรคโลหิตจางธาลัสซีเมีย การถ่ายทอดทางพันธุกรรม ผลกระทบที่เกิดจากการป่วยด้วยโรคโลหิตจางธาลัสซีเมีย ซึ่งจะเป็นแนวทางการวางแผนการมีครอบครัวด้านการควบคุมและป้องกันโรคโลหิตจางธาลัสซีเมียได้ในอนาคต และ ในการดำเนินการนี้ ท่านไม่ต้องเสียค่าใช้จ่ายใดๆ หากท่านมีปัญหาหรือข้อสงสัยประการใด สามารถสอบถามได้โดยตรงจากผู้วิจัยที่ไปร่วมเก็บรวบรวมข้อมูลในวันที่ทำการเก็บรวบรวมข้อมูล หรือสามารถติดต่อสอบถามได้ตลอดเวลาที่ นางวิสุดา บานเย็น โทรศัพท์ 081-2976-955 หรืออาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์ ดร. สุวรรณ จันทร์ประเสริฐ 085-0857-210

ผู้วิจัยขอขอบคุณท่านเป็นอย่างยิ่ง ในความร่วมมือการวิจัยครั้งนี้

(นางวิสุดา บานเย็น) ผู้วิจัย

ใบยินยอมผู้ปกครองผู้เข้าร่วมการวิจัย

หัวข้อวิทยานิพนธ์ เรื่องผลของกระบวนการเรียนรู้โดยวิธีสตอรี่ไลน์ต่อความรู้ เจตคติ และความตั้งใจ ในการตรวจคัดกรองโรคโลหิตจางธาลัสซีเมียในนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น

วันให้คำยินยอม วันที่.....เดือน.....พ.ศ.

ก่อนที่จะลงนามในใบยินยอมอนุญาตให้บุตร/หลานของข้าพเจ้าได้เข้าร่วมการวิจัยนี้ ข้าพเจ้าได้รับการอธิบายจากผู้วิจัยถึงวัตถุประสงค์ของการวิจัย วิธีการวิจัย ประโยชน์ที่จะเกิดขึ้นจากการวิจัย อย่างละเอียดและมีความเข้าใจดีแล้ว ข้าพเจ้ายินดีให้บุตร/หลานของข้าพเจ้าเข้าร่วมโครงการวิจัยนี้ ด้วยความสมัครใจ และข้าพเจ้ามีสิทธิที่จะบอกเลิกการเข้าร่วมในโครงการวิจัยนี้เมื่อใดก็ได้ และการบอกเลิกการเข้าร่วมการวิจัยนี้ จะไม่มีผลกระทบใด ๆ ต่อข้าพเจ้า และบุตร/หลานของข้าพเจ้า

ผู้วิจัยรับรองว่าจะตอบคำถามต่าง ๆ ที่ข้าพเจ้า ซึ่งเป็นผู้ปกครองของผู้เข้าร่วมการวิจัย ด้วยความเต็มใจ ไม่ปิดบัง ซ่อนเร้นจนข้าพเจ้าพอใจ และข้อมูลเฉพาะเกี่ยวกับตัวข้าพเจ้าจะถูกเก็บเป็นความลับและจะเปิดเผยในภาพรวมที่เป็นการสรุปผลการวิจัย

ข้าพเจ้าได้อ่านข้อความข้างต้นแล้ว และมีความเข้าใจดีทุกประการ และได้ลงนามในใบยินยอมอนุญาตให้บุตร/หลานของข้าพเจ้าได้เข้าร่วมการวิจัยนี้ด้วยความเต็มใจ

ลงนาม.....ผู้ปกครอง

(.....)

ลงนาม.....พยาน

(.....)

ลงนาม.....ผู้ทำวิจัย

(.....)

ข้าพเจ้าไม่สามารถอ่านหนังสือได้ แต่ผู้วิจัยได้อ่านข้อความในใบยินยอมนี้ให้ข้าพเจ้าฟัง จนข้าพเจ้าเข้าใจดีแล้ว ข้าพเจ้าจึงลงนามหรือประทับลายนิ้วหัวแม่มือของข้าพเจ้าในใบยินยอมนี้ ด้วยความเต็มใจ

ลงนาม.....ผู้ยินยอม

(.....)

ลงนาม.....พยาน

(.....)

ลงนาม.....พยาน

(.....)

ลงนาม.....ผู้ทำวิจัย

(.....)

ในกรณีที่ผู้ถูกทดลองยังไม่บรรลุนิติภาวะจะต้องได้รับการยินยอมจากผู้ปกครองหรือผู้แทนโดยชอบธรรม(เกี่ยวข้องกับกลุ่มตัวอย่าง.....)

ลงนาม.....ผู้ปกครอง/ผู้แทนโดยธรรม

(.....)

ลงนาม.....พยาน

(.....)

ลงนาม.....ผู้ทำวิจัย

(.....)

มหาวิทยาลัยบูรพา
Burapha University

ภาคผนวก ง
เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล

แบบสอบถามเพื่อประเมินการวิจัย

เรื่อง “ ผลของกระบวนการเรียนรู้โดยวิธีสตอรีไลน์ต่อ ความรู้ เจตคติ และความตั้งใจ
ในการตรวจคัดกรองโรคโลหิตจางธาลัสซีเมียในนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น ”

คำชี้แจง

แบบสอบถามเพื่อประเมินการวิจัยชุดนี้เพื่อการศึกษาวิจัย มีทั้งหมด 4 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคล

7 ข้อ

ส่วนที่ 2 แบบวัดความตั้งใจที่จะตรวจคัดกรองโรคโลหิตจางธาลัสซีเมีย

ส่วนที่ 3 แบบประเมินความรู้เกี่ยวกับโรคโลหิตจางธาลัสซีเมีย

25 ข้อ

ส่วนที่ 4 แบบประเมินเจตคติต่อการตรวจคัดกรองโรคโลหิตจางธาลัสซีเมีย 20 ข้อ

การวิจัยในครั้งนี้ เป็นการศึกษาเพื่อทำวิทยานิพนธ์ ของนักศึกษาปริญญาโทหลักสูตร
พยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการพยาบาลเวชปฏิบัติชุมชน คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัย
บูรพา โดยจะไม่มีผลกระทบต่อการเรียนของนักเรียน จึงขอให้นักเรียนตอบแบบประเมินตาม
ความเป็นจริงให้ครบทุกข้อ คำตอบที่ได้จะเป็นข้อมูลไว้สำหรับการศึกษาในครั้งนี้เท่านั้น และ
ผลการศึกษาจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนากระบวนการสร้างความรู้ ความเข้าใจ เจตคติ และ
ความตั้งใจที่จะตรวจคัดกรองโรคโลหิตจางธาลัสซีเมียบeforeการตั้งครรภ์ และก่อนการสมรสอีก
ต่อไป

ขอขอบคุณทุกท่านที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบประเมินในครั้งนี้

(นางรวิสุดา บานเย็น)

นักศึกษาหลักสูตรพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาการพยาบาลเวชปฏิบัติชุมชน

คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

รหัสประจำตัวนักเรียน.....

ผลของกระบวนการเรียนรู้โดยวิธีสตอรีไลน์ต่อ ความรู้เจตคติ และความตั้งใจ
ในการตรวจคัดกรองโรคโลหิตจางธาลัสซีเมียในนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น

ส่วนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคล

คำชี้แจง กรุณากรอกข้อมูล และใส่เครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง ☐ ให้ตรงกับคำตอบของท่าน

บ้านเลขที่..... หมู่..... ต..... อ. ธีรบุรีประเทศ จ. สระแก้ว สำหรับผู้วิจัย

1. ปัจจุบันท่านอายุ ปี เดือน ☐ ☐ Age

2. เพศ ☐ 1. ชาย ☐ 2. หญิง ☐ Sex

3. ท่านรู้จักโรคโลหิตจางธาลัสซีเมียหรือไม่ ? ☐ 1. รู้จัก ☐ 2. ไม่รู้จัก ☐ Know 1

4. ในครอบครัวของท่านมีผู้ป่วยโรคโลหิตจางธาลัสซีเมียหรือไม่ ? ☐ History

☐ 1. มี ☐ 2. ไม่มี ☐ 3. ไม่ทราบ

(ถ้าไม่มี หรือ ไม่ทราบ ให้ข้ามไปตอบ ข้อ 6)

5. บุคคลที่ป่วยคือ ☐ 1. บิดา ☐ 2. มารด ☐ 3. ตนเอง ☐ History 2

☐ 4. พี่ชาย ☐ 5. น้องชาย ☐ 6. พี่สาว ☐ 7. น้องสาว

6. ท่านเคยได้รับความรู้เกี่ยวกับโรคโลหิตจางธาลัสซีเมียหรือไม่ ? ☐ ☐ ☐ Know 2

☐ 1. เคย (ได้รับความรู้จากแหล่งใด ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

☐ 1.1 แพทย์ และ/ หรือ พยาบาล เข้าที่สาธารณสุข ☐ 1.2 ญาติพี่น้อง

☐ 1.3 เพื่อน/ เพื่อนบ้าน

☐ 1.4 หนังสือ/ เอกสาร/ วิทยู/ โทรทัศน์

☐ 1.5 อื่น ๆ โปรดระบุ

☐ 2. ไม่เคย

7. ท่านเคยเจาะเลือดตรวจคัดกรองโรคโลหิตจางธาลัสซีเมียหรือไม่ ?

☐ Lab

☐ 1. ไม่เคย

☐ 2. เคย (ถ้าเคย ผลการตรวจของท่านเป็นอย่างไร?)

☐ 2.1 ปกติ

☐ 2.2 เป็นพาหะ

☐ 2.3 เป็นโรค

ส่วนที่ 2 แบบวัดความตั้งใจที่จะตรวจคัดกรองโรคโลหิตจางธาลัสซีเมีย

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย X (กากบาท) ลงบนเส้นแสดงร้อยละของความตั้งใจให้ตรงกับความเป็นจริง

ตัวอย่าง ถ้าท่านตั้งใจจะเรียนให้จบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่โรงเรียนแห่งนี้อย่างแน่นอน (100%)
ให้ท่านทำ

เครื่องหมาย X (กากบาท) ดังตัวอย่าง

ไม่แน่นอน

แน่นอน

0

100

คำถาม ท่านตั้งใจที่จะตรวจคัดกรองโรคโลหิตจางธาลัสซีเมีย ก่อนการสมรส โดยด้านซ้ายมือสุดแสดงถึงความตั้งใจที่จะไปตรวจเท่ากับศูนย์ (ไม่ตรวจคัดกรอง) ด้านขวามือสุดแสดงถึงความตั้งใจที่จะไปตรวจคัดกรองโรคโลหิตจางธาลัสซีเมียก่อนการสมรสอย่าง 100% (ไปตรวจคัดกรอง)

ไม่ตรวจคัดกรอง

ไปตรวจคัดกรอง

0

100

Int

ส่วนที่ 3 แบบประเมินความรู้เกี่ยวกับโรคโศหิตจางธาลัสซีเมีย

คำชี้แจง กรุณาใส่เครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง ☐ ให้ตรงกับคำตอบของท่านเพียงข้อละ 1 คำตอบ

สำหรับผู้วิจัย

K 1- 12

คำถาม	ใช่	ไม่ใช่		
1. โรคโศหิตจางธาลัสซีเมียสามารถติดต่อได้จากการรับบริจาคเลือด			K1	
2. โรคโศหิตจางธาลัสซีเมียตรวจพบได้เฉพาะในหญิงตั้งครรภ์			K2	
3. โรคโศหิตจางธาลัสซีเมียเป็นโรคที่เกิดในเด็กขาดสารอาหาร			K3	
4. โรคโศหิตจางธาลัสซีเมียสามารถรักษาให้หายขาดได้ทุกคน			K4	
5. โรคโศหิตจางธาลัสซีเมียเกี่ยวข้องกับการถ่ายทอดทางพันธุกรรม			K5	
6. ผู้ที่ป่วยเป็นโรคโศหิตจางธาลัสซีเมีย คือผู้ที่ได้รับการถ่ายทอดยีนที่ผิดปกติมาจากทั้งพ่อ และแม่			K6	
7. ผู้ที่เป็นพาหะของโรคโศหิตจางธาลัสซีเมีย สามารถถ่ายทอดยีนที่ผิดปกติไปสู่ลูกได้			K7	
8. หากพ่อ และแม่ เป็นพาหะของโรคทั้ง 2 คน ลูกมีอัตราเสี่ยงที่จะมีอาการป่วยเป็นโรคโศหิตจางธาลัสซีเมียเท่ากับ 1 ใน 4			K8	
9. ผู้ที่ป่วยเป็นโรคโศหิตจางธาลัสซีเมียจะมีอาการทางระบบประสาท			K9	
10. โรคโศหิตจางธาลัสซีเมียชนิดรุนแรงที่สุดคือทารกจะเสียชีวิตทันทีเมื่อแรกคลอด			K10	

สำหรับผู้วิจัย

K 13 - 25

คำถาม	ใช่	ไม่ใช่		
11. ผู้ที่ป่วยเป็นโรคโลหิตจางธาลัสซีเมียจะมีการเจริญเติบโตช้า ตัวเล็ก แคระแกร็น			K11	
12. โรคโลหิตจางธาลัสซีเมียสามารถตรวจพบได้โดยการตรวจปัสสาวะ			K12	
13. ผู้ที่ควรตรวจคัดกรองโรคโลหิตจางธาลัสซีเมีย คือหญิงตั้งครรภ์เท่านั้น			K13	
14. ผู้ป่วยโรคโลหิตจางธาลัสซีเมียควรหลีกเลี่ยงอาหารและยาที่มีธาตุเหล็กสูง			K14	
15. ผู้ป่วยโรคโลหิตจางธาลัสซีเมียควรหลีกเลี่ยงการออกกำลังกายหักโหม หรือกระแทกรุนแรงเพราะกระดูกเปราะอาจหักง่าย			K15	
16. ผู้ป่วยโรคโลหิตจางธาลัสซีเมียควรรับประทานอาหารที่มีกรดโฟลิก วิตามินบี 12 เช่น ผักใบเขียว เนื้อสัตว์ (ไม่ติดมัน) และนม			K16	
17. เด็กที่ป่วยโรคโลหิตจางธาลัสซีเมียจะมีพัฒนาการด้านสติปัญญาช้ากว่าเด็กปกติ			K17	
18. โรคโลหิตจางธาลัสซีเมีย เป็นโรคที่ต้องรักษาไปตลอดชีวิต			K18	
19. การควบคุมโรคโลหิตจางธาลัสซีเมียทำได้โดยขอรับการเจาะเลือดเพื่อตรวจหาการเป็นพาหะของโรคได้ทั้งชาย และหญิงตั้งแต่วัยก่อนสมรส			K19	
20. การตรวจคัดกรองโรคโลหิตจางธาลัสซีเมียก่อนสมรส ทำให้คู่สมรสได้วางแผนการมีบุตร			K20	

ส่วนที่ 4 แบบประเมินเจตคติต่อการตรวจคัดกรองโรคโลหิตจางธาลัสซีเมีย

คำชี้แจง กรุณาใส่เครื่องหมาย ✓ ลงในช่องข้อความที่ตรงกับความคิดเห็น หรือความรู้สึกของท่าน เกี่ยวกับการตรวจคัดกรองโรคโลหิตจางธาลัสซีเมีย โดยแบ่งเป็น 5 ระดับ ดังนี้

คะแนน = 1 น้อยมาก	หมายถึง ท่านเห็นด้วยน้อยมาก
คะแนน = 2 น้อย	หมายถึง ท่านเห็นด้วยน้อย
คะแนน = 3 ไม่แน่ใจ	หมายถึง ท่านไม่แน่ใจ
คะแนน = 4 มาก	หมายถึง ท่านเห็นด้วยมาก
คะแนน = 5 มากที่สุด	หมายถึง ท่านเห็นด้วยมากที่สุด

การตรวจคัดกรองโรคโลหิตจางธาลัสซีเมีย หมายถึง การเจาะเลือดเพื่อตรวจหาภาวะ

การเป็นพาหะของโรคโลหิตจางธาลัสซีเมียทั้งในเพศหญิงและเพศชาย โดยการเจาะเลือดประมาณ

2-3 ซีซี จากหลอดเลือดที่แขนบริเวณข้อพับ

สำหรับผู้วิจัย

A 1 - 8

คำถาม	ระดับความคิดเห็นหรือความรู้สึก					
	น้อย มาก	น้อย	ไม่ แน่ใจ	มาก	มาก ที่สุด	
1. ท่านรู้สึกว่าการเจาะเลือดเพื่อตรวจคัดกรองโรคโลหิต จางธาลัสซีเมียเป็นเรื่องน่ากลัว						A1
2. หากท่านไปขอรับการตรวจคัดกรองโรคโลหิต จางธาลัสซีเมีย ท่านมั่นใจว่าจะได้รับคำแนะนำเกี่ยวกับการ ตรวจคัดกรองเป็นอย่างดี						A2
3. ท่านเห็นด้วยว่าการเจาะเลือดที่แขนบริเวณข้อพับเป็น วิธีที่ปลอดภัย						A3
4. ท่านรู้สึกว่าการตรวจคัดกรองโรคโลหิตจางธาลัสซี เมียโดยการเจาะเลือดยังไม่น่าเชื่อถือ						A4
5. ท่านคิดว่าการไปเจาะเลือดตรวจคัดกรองโรคโลหิต จางธาลัสซีเมีย จะทำให้ ท่านมีค่าใช้จ่ายเพิ่มขึ้น						A5
6. ท่านรู้สึกว่าการไปตรวจคัดกรองโรคโลหิตจางธาลัสซี เมียทำให้ท่านเสียเวลา						A6
7. ท่านเห็นด้วยว่าควรให้มีการตรวจคัดกรองโรคโลหิต จางธาลัสซีเมียในโรงเรียน						A7
8. ท่านเชื่อว่าวิธีการเจาะเลือดเพื่อตรวจคัดกรองโรค โลหิตจางธาลัสซีเมียไม่ยุ่งยาก						A8

สำหรับผู้วิจัย

A 9 – 20

คำถาม	ระดับความคิดเห็นหรือความรู้สึก					
	น้อย มาก	น้อย	ไม่ แน่ใจ	มาก	มาก ที่สุด	
9. ท่านเชื่อว่าการไปตรวจคัดกรองโรคโลหิตจางธาลัสซีเมียจะเป็นประโยชน์ต่อตัวท่าน						A9
10. ท่านคิดว่าการเจาะเลือดตรวจคัดกรองโรคโลหิตจางธาลัสซีเมียมีความจำเป็นต่อการวางแผนการมีบุตร						A10
11. ท่านเห็นด้วยว่าการเจาะเลือดตรวจคัดกรองโรคโลหิตจางธาลัสซีเมียจะทำให้ท่านรู้สึกสบายใจ						A11
12. ท่านเชื่อว่าการเจาะเลือดตรวจคัดกรองโรคโลหิตจางธาลัสซีเมีก่อนการสมรส สามารถลดอัตราการป่วยเป็นโรคโลหิตจางธาลัสซีเมียได้						A12
13. ท่านเห็นด้วยว่าการตรวจคัดกรองโรคโลหิตจางธาลัสซีเมีก่อนสมรส นั้น สามารถป้องกันการสูญเสียค่าใช้จ่ายในการดูแลรักษาโรคได้						A13
14. ท่านรู้สึกยินดีถ้าคู่สมรสของท่านได้รับการตรวจคัดกรองโรคโลหิตจางธาลัสซีเมีย						A14
15. ท่านเห็นด้วยว่าโรคโลหิตจางธาลัสซีเมียมีผลกระทบต่อตัวผู้ป่วยโดยตรง						A15
16. ท่านเห็นด้วยว่าการยุติการตั้งครรภ์ (ทำแท้ง) ภายหลังจากตรวจพบว่าทารกในครรภ์ เป็นโรคโลหิตจางธาลัสซีเมียชนิดรุนแรงนั้นเป็นเรื่องที่สายเกินไป						A16
17. ท่านเห็นด้วยว่าโรคโลหิตจางธาลัสซีเมียนั้นมีผลกระทบต่องบประมาณด้านการรักษาของประเทศ						A17
18. ท่านเห็นด้วยว่าการสนับสนุนให้ประชาชนได้ตรวจคัดกรองก่อนสมรสจะช่วยลดต้นทุนด้านการรักษาพยาบาลได้						A18

คำถาม	ระดับความคิดเห็นหรือความรู้สึก					
	น้อย มาก	น้อย	ไม่ แน่ใจ	มาก	มาก ที่สุด	
19. ท่านคิดว่าการตรวจคัดกรองโรคโลหิตจางธาลัสซีเมียในหญิงมีครรภ์นั้นเข้าเกินไปสำหรับการป้องกันโรคโลหิตจางธาลัสซีเมียแก่บุตร						A19
20. ท่านคิดว่าการสนับสนุนให้ประชาชนได้ตรวจคัดกรองโรคโลหิตจางธาลัสซีเมียก่อนการสมรส จะช่วยลดจำนวนผู้ป่วยโรคโลหิตจางธาลัสซีเมียลงได้						A20

ภาคผนวก จ
เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง

แผนการจัดกิจกรรมกระบวนการเรียนรู้โดยวิธีสตอรี่ไลน์

เรื่อง โรคโลหิตจางธาลัสซีเมีย

ชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 3

ชื่อกิจกรรม“เมื่อมีผู้ป่วย”

เวลา 90 นาที

สาระสำคัญ

- อาการของผู้ป่วยโรคโลหิตจางธาลัสซีเมีย
- ผลกระทบของโรคโลหิตจางธาลัสซีเมียต่อผู้ป่วย และครอบครัว

วัตถุประสงค์

1. สามารถบอกถึงอาการเจ็บป่วยของโรคโลหิตจางธาลัสซีเมียได้
2. สามารถบอกถึงบทบาทหน้าที่ของผู้ที่เกี่ยวข้องกับโรคโลหิตจางธาลัสซีเมีย
3. สามารถบอกถึงผลกระทบของโรคโลหิตจางธาลัสซีเมียต่อผู้ป่วย และครอบครัวได้
4. สามารถบอกแนวทางการแก้ไขปัญหาของผู้ที่เกี่ยวข้องกับโรคโลหิตจางธาลัสซีเมีย

ได้

สถานการณ์

ในโรงเรียนแห่งหนึ่ง มีเด็กเรียนป่วย ต้องเข้ารับการรักษาที่โรงพยาบาลใกล้บ้านเป็นประจำ ทำให้ต้องขาดเรียนอยู่บ่อยๆ โดยมีผู้ปกครองของเด็กนักเรียนดังกล่าวมาขึ้นใบลาที่โรงเรียน และคุณครูประจำชั้นที่โรงเรียนแจ้งว่านักเรียนคนดังกล่าวมีเวลาเรียนไม่ครบ เพราะขาดเรียนเกินกำหนด เกรงว่าจะไม่มีสิทธิในการสอบ จึงได้สอบถามถึงสาเหตุของการขาดเรียน ผู้ปกครองจึงได้เล่าถึงสาเหตุของการขาดเรียนและปัญหาในครอบครัวของตนให้คุณครูประจำชั้นได้ทราบ

สื่อการเรียนรู้

วัสดุอุปกรณ์

- กระดาษโปสเตอร์
- ปากกาเคมี

คำถามสำคัญ

1. จากฉากที่กำหนดขึ้นมีตัวละครที่เกี่ยวข้องคือใครบ้าง
2. แต่ละคนมีบทบาท หน้าที่อย่างไรในการดูแลผู้ป่วย
3. ในครอบครัวของผู้ป่วยที่มีคนเป็น โรคโลหิตจางธาลัสซีเมียจะมีปัญหาอะไรเกิดขึ้น

บ้าง

4. แต่ละคนมีแนวทางในการดูแลและแก้ไขปัญหาอย่างไร

5. โรคโลหิตจางธาลัสซีเมียมีผลกระทบต่อผู้ป่วย และครอบครัวอย่างไร
6. โรคโลหิตจางธาลัสซีเมียมีการดูแลรักษาอย่างไรบ้าง
7. อาการของผู้ป่วยเป็นอย่างไร

กิจกรรมการเรียนรู้

ขั้นนำ

ผู้วิจัย กำหนดจาก ตัวละคร และสถานการณ์

ขั้นกิจกรรม

ผู้วิจัย แบ่งผู้เรียนออกเป็นกลุ่มๆละ 13 คน ให้แต่ละกลุ่มสมมติให้เป็นตัวละครในฉากที่กำหนดให้ และให้แต่ละกลุ่มได้อภิปรายถึง อาการของโรค บทบาทและหน้าที่ของตัวละครที่เกี่ยวข้อง ปัญหาที่พบหรือผลกระทบของโรคโลหิตจางธาลัสซีเมีย และแนวทางในการแก้ไขปัญหาของแต่ละบทบาทหน้าที่โดยมีผู้วิจัยและผู้ช่วยวิจัยเข้าร่วมกลุ่มเพื่อช่วยอธิบายเพิ่มเติมหากมีข้อสงสัยกับโรคโลหิตจางธาลัสซีเมีย และกระตุ้นให้เกิดการเรียนรู้และมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้

ให้ผู้แทนของแต่ละกลุ่ม นำเสนอผลการอภิปราย อาการของโรค บทบาทและหน้าที่ของตัวละครที่เกี่ยวข้อง กับปัญหาที่พบหรือผลกระทบของโรคโลหิตจางธาลัสซีเมีย แนวทางการแก้ไขปัญหาตามบทบาทหน้าที่ของตน

ขั้นสรุป

ผู้วิจัยให้ผู้เรียนร่วมกันอภิปรายสรุปโดยให้แนวความคิดดังต่อไปนี้

1. อาการแสดงของโรคโลหิตจางธาลัสซีเมีย
2. บทบาท และหน้าที่ของบุคคลที่เกี่ยวข้องกับโรคโลหิตจางธาลัสซีเมีย
3. ปัญหา หรือผลกระทบของโรคโลหิตจางธาลัสซีเมีย
4. แนวทางการแก้ไขปัญหของผู้ที่เกี่ยวข้องกับโรคโลหิตจางธาลัสซีเมีย
5. การดูแลรักษาโรคโลหิตจางธาลัสซีเมีย

การวัดและประเมินผล

- สังเกตพฤติกรรมของผู้เรียนขณะร่วมทำกิจกรรม
- ประเมินผลจากการมีส่วนร่วมของผู้เรียนจากการวิเคราะห์ และตอบคำถาม

แผนการจัดกิจกรรมกระบวนการเรียนรู้โดยวิธีสตอรี่ไลน์

เรื่อง การการถ่ายทอดทางพันธุกรรมของโรคโลหิตจางธาลัสซีเมีย

ชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 3

ชื่อกิจกรรม“เหตุไฉนจึงป่วย”

เวลา 90 นาที

สาระสำคัญ

- สาเหตุ/ การถ่ายทอดทางพันธุกรรม
- ผลกระทบของโรคโลหิตจางธาลัสซีเมียต่อสังคม และประเทศชาติ

วัตถุประสงค์

1. สามารถบอกสาเหตุของการเกิดโรค และลักษณะของการถ่ายทอดทางพันธุกรรมได้
2. บอกถึงภาวะเสี่ยงต่อการมีลูกป่วยเป็นโรคโลหิตจางธาลัสซีเมียได้
3. สามารถบอกความหมายของภาวะพาหะของโรคโลหิตจางธาลัสซีเมียได้
4. บอกถึงผลกระทบของโรคโลหิตจางธาลัสซีเมียต่อสังคม และประเทศชาติได้

สถานการณ์

ณ ห้องคลอดในโรงพยาบาลแห่งหนึ่งมีเด็กทารกคลอดออกมาเสียชีวิตทันทีที่คลอด เด็กมีลักษณะตัวเล็ก ลำตัวซีด ตับ และม้ามโตผิดปกติ

สื่อการเรียนรู้

วัสดุอุปกรณ์

- โปรแกรมสำเร็จรูป (Power Point) แสดงอาการและพยาธิสภาพของโรค
- ภาพพลิกการถ่ายทอดทางพันธุกรรม
- กระดาษโปสเตอร์
- ปากกาเคมี
- สีระบายภาพ

คำถามสำคัญ

1. ใครมีส่วนเกี่ยวกับการเสียชีวิตของเด็กคนนี้ บ้าง
2. อะไรเป็นสาเหตุที่ทำให้เด็กเสียชีวิต
3. โรคโลหิตจางธาลัสซีเมียมีลักษณะการถ่ายทอดทางพันธุกรรมอย่างไร
4. ลูกคนต่อไปจะมีโอกาสเป็นโรคนี้อีกหรือไม่
5. ใครมีโอกาสเสี่ยงที่จะมีบุตรป่วยเป็นโรคโลหิตจางธาลัสซีเมียได้
6. ถ้าไม่มีการควบคุมสุขภาพของคนในครอบครัวนี้จะเป็นอย่างไร

7. ผู้ที่มีภาวะพาหะของโรคโลหิตจางธาลัสซีเมียมีลักษณะอย่างไร

8. ผลกระทบของโรคโลหิตจางธาลัสซีเมียต่อสังคม และงบประมาณด้านการรักษาของประเทศเป็นอย่างไร

กิจกรรมการเรียนรู้

ขั้นนำ

ผู้วิจัยแสดงอาการและการรักษาโรคโลหิตจางธาลัสซีเมียด้วยโปรแกรมนำเสนอข้อมูล

(PowerPoint)

ผู้วิจัย บรรยายถึงสถานการณ์ของโรคโลหิตจางธาลัสซีเมีย และแนวโน้มหากไม่มีการป้องกันและควบคุมโรคนี้ และภาพพลิกการถ่ายทอดทางพันธุกรรม

ขั้นกิจกรรม

ผู้วิจัย แบ่งผู้เรียนออกเป็นกลุ่มๆ ละ 13 คน ให้แต่ละกลุ่มทำตุ๊กตากระดาษแสดงภาวะปกติ แสดงภาวะพาหะ และภาวะที่เป็นโรค ให้แต่ละกลุ่มแสดงลักษณะการถ่ายทอดทางพันธุกรรม และโอกาสเสี่ยงที่จะมีบุตรป่วยเป็นโรคโลหิตจางธาลัสซีเมียในครอบครัวของตนเอง

ให้ผู้แทนของแต่ละกลุ่ม นำเสนอผลการอภิปรายถึงโอกาสเสี่ยงที่จะมีบุตรป่วยเป็นโรคโลหิตจางธาลัสซีเมียหน้าชั้นเรียน

ขั้นอภิปราย

ผู้วิจัยนำการอภิปราย โดยใช้คำถามต่อไปนี้

1. การถ่ายทอดทางพันธุกรรมของโรคโลหิตจางธาลัสซีเมีย
2. ภาวะเสี่ยงของบุคคลที่จะมีโอกาสมีบุตรป่วยเป็นโรคโลหิตจางธาลัสซีเมีย
3. ความหมายของผู้ที่มีภาวะพาหะของโรคโลหิตจางธาลัสซีเมีย
4. แนวทางในการดูแลภาวะสุขของคนในครอบครัวเพื่อป้องกันควบคุมโรคโลหิต

จางธาลัสซีเมีย

ขั้นสรุป

1. การถ่ายทอดทางพันธุกรรมของโรคโลหิตจางธาลัสซีเมีย
2. ภาวะพาหะของโรคโลหิตจางธาลัสซีเมีย
3. ภาวะเสี่ยงหรือโอกาสการมีบุตรป่วยเป็นโรคโลหิตจางธาลัสซีเมีย

การวัดและประเมินผล

- สังเกตพฤติกรรมของผู้เรียนขณะร่วมทำกิจกรรม
- ประเมินผลจากการมีส่วนร่วมของผู้เรียนจากการวิเคราะห์ และตอบคำถาม

แผนการจัดกิจกรรมกระบวนการเรียนรู้โดยวิธีสตอรี่ไลน์

เรื่องการควบคุมป้องกันโรคและการตรวจคัดกรองโรคโลหิตจางธาลัสซีเมีย ชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 3
ชื่อกิจกรรม“ใครช่วยแก้ไข” เวลา 90 นาที

สาระสำคัญ

- สถานการณ์ของโรคโลหิตจางธาลัสซีเมีย
- แนวทางในการควบคุมป้องกันโรค และการตรวจคัดกรองโรคโลหิตจางธาลัสซีเมีย

วัตถุประสงค์

1. สามารถอธิบายถึงแนวทางในการควบคุม และป้องกันโรคโลหิตจางธาลัสซีเมียได้
2. บอกถึงประโยชน์ของการตรวจคัดกรองโรคโลหิตจางธาลัสซีเมียได้

สถานการณ์

มีครอบครัวหนึ่ง ซึ่งถูกคนโตเป็นหญิงกำลังจะแต่งงาน กับชายหนุ่มที่อยู่ต่างจังหวัด และได้รับคำแนะนำจากเจ้าที่ของสถานีนอมาบให้เข้ารับการตรวจคัดกรองโรคโลหิตจางธาลัสซีเมีย พบว่าเป็นพาหะของโรคโลหิตจางธาลัสซีเมียครอบครัวนี้กำลังเตรียมการเชิญแขกผู้มีเกียรติ ซึ่งงานแต่งงานจะจัดขึ้นในเวลาอันใกล้

สื่อการเรียนรู้

วัสดุอุปกรณ์

- กระดาษโปสเตอร์
- ปากกาเคมี

คำถามสำคัญ

1. จากฉากที่กำหนดขึ้นมีตัวละครที่เกี่ยวข้องคือใครบ้าง
2. ใครมีส่วนเกี่ยวข้องในการวางแผนชีวิตครอบครัวของตนเอง
3. ใครมีส่วนเกี่ยวข้องในการป้องกัน และควบคุมโรคโลหิตจางธาลัสซีเมีย
4. การตรวจคัดกรองโรคโลหิตจางธาลัสซีเมียทำได้อย่างไร
5. การควบคุม และป้องกันโรคโลหิตจางธาลัสซีเมียควรทำอย่างไร
6. คู่สมรสควรมีแนวทางในการวางแผนชีวิตครอบครัวของตนเองอย่างไร

กิจกรรมการเรียนรู้

ขั้นนำ

ผู้วิจัย เชื่อมโยงถึงตัวละครว่ามีใครที่เกี่ยวข้องบ้าง ให้นักเรียนอภิปราย แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับว่าสาวที่กำลังจะสมรส โดยการวิเคราะห์ถึงประเด็นปัญหาที่อาจจะเกิดขึ้น และผลกระทบที่จะเกิดขึ้น พร้อมทั้งหาแนวทางการแก้ไขปัญหาพร้อมกัน

ขั้นกิจกรรม

ผู้วิจัย แบ่งผู้เรียนออกเป็นกลุ่มๆละ 13 คน ให้แต่ละกลุ่มสมมติให้เป็นตัวละครในฉากที่กำหนดให้ และให้สมาชิกใน แต่ละกลุ่มร่วมกันอภิปรายถึงบทบาทและหน้าที่ของสมาชิกในกลุ่มของตนเองที่เกี่ยวข้องกับโรคโลหิตจางธาลัสซีเมีย พร้อมเขียนแนวทางในการป้องกันและควบคุมโรคโลหิตจางธาลัสซีเมีย และบอกประโยชน์ของการตรวจคัดกรองโรคโลหิตจางธาลัสซีเมียของแต่ละกลุ่มลงในกระดาษโปสเตอร์

ให้ผู้แทนของแต่ละกลุ่ม นำเสนอแนวทางในการป้องกันและควบคุมโรคโลหิตจางธาลัสซีเมียและบอกประโยชน์ของการตรวจคัดกรองโรคโลหิตจางธาลัสซีเมียหน้าชั้นเรียน

ขั้นอภิปราย

ผู้วิจัยนำการอภิปราย โดยใช้คำถามต่อไปนี้

1. แนวทางและการวางแผนการป้องกันควบคุมโรคโลหิตจางธาลัสซีเมียควรเป็น

อย่างไร

2. การตรวจคัดกรองโรคโลหิตจางธาลัสซีเมียมีประโยชน์อย่างไร

ขั้นสรุป

ผู้วิจัยนำอภิปรายถึงประโยชน์ของการตรวจคัดกรองโรคโลหิตจางธาลัสซีเมีย และแนวทางการแก้ไขปัญหาที่เกี่ยวข้องกับโรคโลหิตจางธาลัสซีเมีย และควบคุมป้องกันโรคโลหิตจางธาลัสซีเมียในภาพรวม

การวัดและประเมินผล

- สังเกตพฤติกรรมของผู้เรียนขณะร่วมทำกิจกรรม
- ประเมินผลจากการมีส่วนร่วมของผู้เรียนจากการวิเคราะห์ และตอบคำถาม
- ผลงานการวิเคราะห์ปัญหา และแนวทางในการวางแผนการป้องกันควบคุมโรคโลหิต

จางธาลัสซีเมีย

ผลการดำเนินกิจกรรมการทดลอง

การดำเนินกิจกรรมครั้งที่ 1: ชื่อกิจกรรม “เมื่อมีผู้ป่วย”

สถานการณ์

ในโรงเรียนแห่งหนึ่ง มีเด็กเรียนป่วย ต้องเข้ารับการรักษาที่โรงพยาบาลใกล้บ้านเป็นประจำ ทำให้ต้องขาดเรียนอยู่บ่อยๆ โดยมีผู้ปกครองของเด็กนักเรียนดังกล่าวมายื่นใบลาที่โรงเรียน และคุณครูประจำชั้นที่โรงเรียนแจ้งว่านักเรียนคนดังกล่าวมีเวลาเรียนไม่ครบ เพราะขาดเรียนเกินกำหนดเกรงว่าจะไม่มีสิทธิในการสอบ จึงได้สอบถามถึงสาเหตุของการขาดเรียน ผู้ปกครองจึงได้เล่าถึงสาเหตุของการขาดเรียนและปัญหาในครอบครัวของตนให้ครูประจำชั้นได้ทราบ

ประเด็น	ตัวละคร	บทบาท/ การดำเนินชีวิต	เหตุการณ์/ปัญหา การแสดงบทบาท	แนวทางการแก้ไข ปัญหา
คำถาม	- จากคนที่กำหนด ขึ้นมีตัวละครที่ เกี่ยวข้องกับใครบ้าง	- แต่ละคนมีบทบาท หน้าที่ อย่างไรในการดูแลผู้ป่วย	- ในครอบครัวของผู้ป่วยที่มีคนเป็น โรคโลหิตจางธาลัสซีเมียจะมีปัญหา อะไรเกิดขึ้นบ้าง - ผลกระทบของ โรคโลหิตจางธาลัสซีเมียต่อครอบครัว เป็นอย่างไร	- แต่ละคนมี แนวทางในการ ดูแลและแก้ไข ปัญหาอย่างไร - โรคโลหิต จางธาลัสซีเมียมี การดูแลรักษา อย่างไรบ้าง
คำตอบ ที่ได้	- พ่อ แม่ ผู้เลี้ยงดู และ คนในครอบครัวของผู้ป่วยหรือญาติพี่น้อง - แพทย์/พยาบาล - - ครูและเพื่อนๆ ของ ผู้ป่วย	- พ่อและแม่มีหน้าที่เลี้ยงดู ลูกๆ ดูแลด้านเศรษฐกิจของ ครอบครัว ความเป็นอยู่ของ คนเป็นในครอบครัว - ญาติพี่น้องของผู้ป่วยต้อง มีส่วนร่วมในการดูแลผู้ป่วย - แพทย์/พยาบาลต้องเป็น ผู้ให้การรักษาพยาบาล - ครูและเพื่อนๆ ที่โรงเรียน ช่วยดูแล และเป็นกำลังใจ	- การขาดเรียนบ่อย - การหยุดงานของ พ่อ และแม่ - การเรียนล่าช้า - ขาดรายได้	- ผู้ป่วยปฏิบัติตาม คำแนะนำของ แพทย์ - พ่อ แม่ ญาติพี่ น้อง ครู และเพื่อน นักเรียนช่วยเหลือ ดูแลเมื่อยาม เจ็บป่วย และเป็น กำลังใจให้ผู้ป่วย

การดำเนินงานกิจกรรมครั้งที่ 2: ชื่อกิจกรรม “สาเหตุของโรคโลหิตจางธาลัสซีเมียคืออะไร”

สถานการณ์

ณ ห้องคลอดในโรงพยาบาลแห่งหนึ่ง มีเด็กทารกคลอดออกมาเสียชีวิตทันทีที่คลอด เด็กมีลักษณะตัวเล็ก ลำตัวซีด ตับ และม้ามโตผิดปกติ

ประเด็น	ตัวละคร	บทบาท/ การดำเนินชีวิต	เหตุการณ์/ปัญหา การแสดงบทบาท	แนวทางการแก้ไข ปัญหา
คำถาม	- ใครมีส่วนเกี่ยวกับการเสียชีวิตของเด็กคนนี้บ้าง	- พ่อ แม่ของทารกที่เสียชีวิตควรทำอะไร	- อาการของผู้ป่วยเป็นอย่างไร	- จากเหตุการณ์ดังกล่าวควรมีแนวทางการป้องกันและแก้ไขอย่างไร
คำถาม	- ใครมีโอกาสเสี่ยงที่จะมีบุตรป่วยเป็นโรคโลหิตจางธาลัสซีเมียได้	- ผู้ที่มีภาวะพาหะของโรคโลหิตจางธาลัสซีเมียมีลักษณะอย่างไร	- อะไรเป็นสาเหตุที่ทำให้เด็กเสียชีวิตทันทีหลังคลอด - โรคโลหิตจางธาลัสซีเมียมีลักษณะการถ่ายทอดทางพันธุกรรมอย่างไร - ถ้าไม่มีการตรวจคัดกรองโรคโลหิตจางธาลัสซีเมีย ลูกคนต่อไปจะมีโอกาสเป็นโรคนี้หรือไม่	

ประเด็น	ตัวละคร	บทบาท/ การดำเนินชีวิต	เหตุการณ์/ปัญหา การแสดงบทบาท	แนวทางการแก้ไข ปัญหา
คำตอบ ที่ได้	- พ่อ แม่ของทารกที่ เสียชีวิตและแพทย์/ พยาบาลที่ทำคลอด - คนที่มีพ่อ และแม่ เป็นพาหะของโรค	- พ่อ และแม่ของทารกที่ เสียชีวิตควรขอรับ คำปรึกษาจากแพทย์ - ผู้ที่เป็นพาหะของโรค โลหิตจางธาลัสซีเมียจะมี ลักษณะปกติ	- ซีด อ่อนเพลีย ท้อง ป่อง ม้ามและตับโต กระดูกไขวมน้ำ เปลี่ยนจมูกแบน โหนกแก้มสูง ฟัน บนยื่น กระดูกบาง เปราะหักง่าย แคระ แกร็น เจริญเติบโต ช้าไม่สมอายุ ถ้าซีด มากต้องเข้า โรงพยาบาลบ่อยๆ หรือต้องรับเลือด บ่อยๆ อาจเกิด ภาวะแทรกซ้อน ที่สำคัญคือ มีธาตุ เหล็กเกินไปสะสม ในอวัยวะต่างๆมีผล ทำให้ผิวคล้ำ เป็น ตับแข็ง เบาหวาน และหัวใจล้มเหลว -ภาวะตับวาย หัวใจ ล้มเหลว และขาด ออกซิเจน	-คู่สมรสควร ตรวจหาภาวะ พาหะของโรคก่อน มีบุตรทั้ง 2 คน

ประเด็น	ตัวละคร	บทบาท/ การดำเนินชีวิต	เหตุการณ์/ ปัญหา การแสดงบทบาท	แนวทางการแก้ไข ปัญหา
คำตอบ ที่ได้			- โรคโลหิตจางธาลัสซีเมียมีการถ่ายทอดยีนที่ผิดปกติจากพ่อหรือแม่ที่เป็นพาหะของโรคไปที่ลูกได้ - หากไม่มีการตรวจคัดกรองโรคโลหิตจางธาลัสซีเมีย โดยพ่อและแม่เป็นพาหะทั้งคู่ลูกจะมีโอกาสเป็นโรคโลหิตจางธาลัสซีเมีย	

การดำเนินกิจกรรมครั้งที่ 3: ชื่อกิจกรรม “ใครช่วยแก้ไข”

สถานการณ์

มีครอบครัวหนึ่ง ซึ่งถูกคนโตเป็นหญิงกำลังจะแต่งงาน กับชายหนุ่มที่อยู่ต่างจังหวัด และได้รับคำแนะนำจากเจ้าที่ของสถานีนามัยให้เข้ารับการตรวจคัดกรองโรคโลหิตจางธาลัสซีเมีย พบว่าเป็นพาหะของโรคโลหิตจางธาลัสซีเมียครอบครัวนี้กำลังเตรียมการเชิญแขกผู้มีเกียรติ ซึ่งงานแต่งงานจะจัดขึ้นในเวลาอันใกล้

ประเด็น	ตัวละคร	บทบาท/ การดำเนินชีวิต	เหตุการณ์/ ปัญหา การแสดงบทบาท	แนวทางการแก้ไข ปัญหา
คำถาม	- จากฉากที่กำหนด ขึ้นมีตัวละครที่ เกี่ยวข้องคือใครบ้าง	- คู่สมรสควรมีแนวทาง ในการวางแผนชีวิต ครอบครัวของตนเอง อย่างไร	- การตรวจคัดกรอง โรคโลหิตจางธาลัสซี เมียทำได้อย่างไร	- การควบคุม และ ป้องกันโรคโลหิต จางธาลัสซีเมียควร ทำอย่างไร
คำถาม	- ใครมีส่วนเกี่ยวข้อง ในการวางแผนชีวิต ครอบครัวของตนเอง - ใครมีส่วนเกี่ยวข้อง ในการป้องกัน และ ควบคุมโรคโลหิต จางธาลัสซีเมีย			

ประเด็น	ตัวละคร	บทบาท/ การดำเนินชีวิต	เหตุการณ์/ ปัญหา การแสดงบทบาท	แนวทางการแก้ไข ปัญหา
คำตอบ ที่ได้	-เกี่ยวข้องกับคู่สมรสโดยตรง และเจ้าหน้าที่หรือบุคลากรทางการแพทย์ (เจ้าหน้าที่อนามัย, แพทย์, พยาบาล, เจ้าหน้าที่ห้องตรวจเลือด) - ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการวางแผนชีวิตครอบครัวคือคู่สมรสคำแนะนำจากญาติพี่น้องที่มีประสบการณ์พ่อแม่ของทั้ง 2 ฝ่ายและบุคลากรทางการแพทย์ - ทุกคนส่วนเกี่ยวข้องในการป้องกัน และควบคุมโรคโลหิตจางธาลัสซีเมียโดยการรับรู้ถึงผลกระทบของโรค และการป้องกันไม่ให้มีคนเกิดใหม่เป็นโรค หรือเป็นพาหะเพิ่มขึ้น	- คู่สมรสที่เป็นฝ่ายหญิงควรจะปรึกษากับคู่สมรสเรื่องการเป็นพาหะของโรคเพื่อการวางแผนชีวิตครอบครัวของตนเองโดยชักชวนกันไปขอรับคำแนะนำปรึกษาก่อนการมีบุตร	- การตรวจคัดกรองโรคโลหิตจางธาลัสซีเมียทำได้โดยการเจาะเลือดเพื่อตรวจหาภาวะการเป็นพาหะของโรคโลหิตจางธาลัสซีเมียทั้งในหญิงและชายที่แขนบริเวณข้อพับ	- ความตั้งใจในการตรวจคัดกรองโรคโลหิตจางธาลัสซีเมียของคู่สมรสก่อนมีบุตร - การรณรงค์ให้ประชาชนมีความรู้ความเข้าใจเรื่องการถ่ายทอดทางพันธุกรรม และความตระหนักถึงผลกระทบของโรคโลหิตจางธาลัสซีเมีย